

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quid sit confirmatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

spatia recuperandæ possessionis, legibus præstituta, litigium eis inferentibus lagiti convenit: ut eos momentariæ perindè possessioni, sine ulla cunctatione, restituant, ac si reversus Dominus litigasset: cui tamen Domino, quolibet tempore reverso, actionem possessionis recuperandæ indulgemus: quia fieri potest, ut restitutio, propter fervos infideles, vel negligentes propinquos, vel parentes, vel proximos, vel amicos, vel Colonos, vel libertos interea differebatur.

3001. *Causam subjungit: quia absentibus officere non debet tempus emensum, quod recuperandæ possessioni legibus præstitutum est: sed reformato statu, qui per injuriam sublatus est, omnia, quæ supererunt ad disceptationem litigii, immutata permaneant: iudicio servato justis, legitimisque absentibus personis: cum valde sufficiat, possessionem tenentibus absentium nomine, contra presentium violentiam subveniri.*

3002. *Effectus igitur peregrinationis, de qua in c. unico. h. t. est, quod habeat vim appellationis, modò secuta sit intra 10. dies*

à die illati gravaminis, & intimata Judici, vel parti, ex quo infert Vallensis in h. t. n. 3. quòd quemadmodum Judex à quo, pendente appellatione, nihil innovare potest, quoad articulos, seu articulum, super quibus, vel super quo appellatum est; sic etiam nihil innovandum est in rebus ejus, qui Romã proficiscitur ad Sedem Apostolicam, aded, ut, quidquid post arreptum iter ablatum seu substractũ fuerit, ei restitui debeat. Addit vallensis loc. cit. quòd ejusmodi peregrinatio non solum vim appellationis habeat, sed etiam relevet ab onere petendi Apostolos juxta Innocentium, quem refert, & sequitur Ancharanus, in cap. 6. n. 3. notat 4. de appellationibus in 6. intellige tamen, post motam causam; quia itineris arreptio ad Papam, ante cceptam causam, non habet vim appellationis: quamquam, si ex justa causa facta fuerit, suspendat jurisdictionem inferioris Judicis, & tueatur eum, qui ipse proficiscitur; non verò eum, qui nuntium mittit. Scaccia quæst

6. n. 43.

QUÆSTIO XXX.

IN TITULUM XXX, DE CONFIRMATIONE UTILI, VEL INUTILI

3003. *C*um præcedentibus titulis actum sit de suspensione sententiæ, seu jurisdictionis: Judicis à quo, quæ sit beneficio appellationis, recusationis, relationis, aut etiam peregrinationis, ut exposuimus titulo præcedenti, quandòque autem contingat sententiam, à qua appellatum est, ipsumquè processum judicalem à Superiore Judice reprobari (dicendo, *benè appellatum, malè judicatum* esse) quandòque autem approbari, & confirmari (ut si pronuntietur, *benè judicatum, malè appellatum*) in præsentia agitur de confirmatione non tantum sententiæ, sed etiam aliorum, v. g. possessionis, instrumentorum, privilegiorum, officiorum, transactionum, statutorum, &c.

ARTICULUS I.

Quid sit confirmatio?

*S*upponendum confirmationem in jure nostro variè accipi. Primò enim importat quandòque idem, ac *approbare*, seu *innovare*, ut dicitur in c. 1. de Locato ubi Clemens III. approbat constitutionem factam ab Episcopo Portuensi, Apostolicæ Sedis Legato, ibi: *ratam esse decernimus, & auctoritate Apostolicâ confirmamus*; &c. 1. de Treuga, ubi Alexander III. statuit tempora Treugarum, & pœnas violentium, decernens, ut qui non servaverint, Episcopus in eos post tertiam monitionem, sententiam excommunicationis dicet, & scriptam vicinis Episcopis annuntiet, quorum nullus excommunicatum in communionem recipiat, imò scriptam sententiam confirmet, hoc est, approbet, & exequatur; quandòque importat

3004.

3005.

CCCC

tit.

ritulum beneficii, quo *electus* confirmatur de quo c. *Postquam* 3. de Elect. c. *Nosti*. 9 & c. *transmissa*. 15. eodem. Frequenter etiam sumitur pro *Sacramento Confirmationis*, ut c. *Quanto*, de Consuetud. ubi dicitur, quod consuetudo non possit operari, ut Clericus, non Episcopus, possit exercere ea, quæ sunt, reservata Ordini Episcopali. ut est *Sacramentum, Confirmatio- nis*. &c. his præmissis.

3005. *Confirmatio*, prout hic accipitur, communiter definitur *juris quesiti, per Superiorem facta corroboratio*; ex quo vides, quod confirmatio propriè, & strictè sumpta, importet actum Superioris, vel per illam legis, vel per aliam dispositionem, corroborantis illa: quæ ab inferioribus geruntur, sive in iudicio, sive extra, & quamvis hanc definitionem plerumque restringant AA. ad confirmationem solum *utilem*, hoc est, *validam*, quæ scilicet operatur communem confirmationis effectum (quem, ut dicemus infra, communiter constituunt in eo, quod de re, scienter confirmata per Pontificem, inferior non possit cognoscere, decernere, definire, vel aliquatenus iudicare, aut disponere) & hunc præstare nequeat confirmatio *inutilis*, seu *invalida*, prout exponit Vallensis h. t. n. 1. quia tamen Rubrica hujus tituli de confirmatione *tam utili, quam inutili* procedit; alii assignant ex Barbofa in L. *expressim*, ff. de appellat. n. 17. & Abbate in c. 1. h. t. n. 2. definitionem utriusque communem, dicentes *confirmationem in genere esse juris quocunque modo quesiti, per legitimum Superiorem, factam corroborationem*; utraque enim, ex vi vocis, habet *firmare*, ac *stabilire*, seu corroborare jus, aliquo modo quesitum; *specialis* nempe, jus quesitum legitime; *communis*, ordinaria, quesitum *solo facto*, sed *invalidè*.

3006. Hinc illi, qui confirmationem accipiunt præse, nimirum juxta primam definitionem, deducunt, actus invalidi non dari confirmationem, pro quo afferunt plures Canones, nempe c. 2. & c. *cum terra* 14. de elect. c. *cum super*, de causa possess. c. *cum dilecta*, & c. *exanimata*, h. t. fundanturque in eo, quod confirmationis natura petat, actum confirmandum esse validum; c. *postquam*. 3. c. *Nosti*. 9. de Elect. ex quo inferit Gonzalez in c. 2.

h. t. n. 3. confirmationis *subjectum* esse propriè *actum validum*, ex quo jus quesitum est, per c. *inter dilectos*, de fide instrumentorum, & c. *illa*, Ne sede vacante. Alij contra, volunt etiam actus invalidos, & nullos, confirmari posse, probantes ex L. *adoptio*. 38. ff. de Adopt. ibi; *adoptio, non jure facta, à Principe confirmari potest*, L. 1. de confirmando Tutore, ubi dicitur, quod *Tutores testamento Matris dati* opus non habeant se excusare, nisi *decreto* (nimirum confirmante) *secundum voluntatem defunctæ dati fuerint*; & L. 2. C. eod. ubi dicitur, quod exultationis tempus non cedat Tutori inutiliter dato, *antequam confirmatur*; & L. 3. C. eod. quod *antequam Tutor, inutiliter* (seu nulliter) *à Patre datus, confirmetur*, possit per Judicem alius dari; Denique c. *Quia diligentia*. 5. de Elect. ubi, cum Petrus, Presbyter Cardinalis, Apostolicæ Sedis legatus, ex Alexandro III. quaesivisset, *an electionem electi, qui à Schismate ad unitatem Ecclesiæ rediit, debeat confirmare?* respondit Pontifex, quod, si à Schismatico nullum ordinem susceperit, & ejus electio, secundum formam canonum fuerit celebrata, eum (dummodo alia non impediatur) *dispensativè permittimus, confirmari*; ubi Rubrica sic habet: si Schismaticus, ad unionem Ecclesiæ reversus, eligitur in Episcopum, *electio non tenet, sed ex dispensatione potest confirmari*.

3007. Ex his duabus opinionibus, sibi contrariis, quælibet videtur aliquid habere veri. Nam si *confirmatio* sumatur solum pro illo actu Superioris, quo *jus jam præexistens*, per eundem, novum præcisè robur accipit, seu communem confirmationis *utilis* effectum, de quo verum dicit prima opinio; si autem sumatur pro illo Superioris actu, quo *jus præexistens* solum roboratur, vel *deperditum* restauratur; aut *solum existimatum*, sublato defectu, *in re* conceditur; verum habet etiam secunda opinio. Unde, sicut apud Theologos *Redemptio à peccatis* alia est *liberativa* à peccato incurso; alia *præservativa*, ne incurratur (qua definitione salvant, non tantum nos homines; sed ipsos quoque Angelos, qui nunquam peccarunt; & Beatissimam Deiparam Virginem, in qua nec originalis, nec actualis peccati macula unquam fuit, à Christo esse redemptam, illos, liber-

liberativè; istos, *præservativè*, ut diximus in tr. Theolog. de Incarnatione Verbi divini quæst. 12. n. 584 (sic dici posset; confirmationem aliam esse *roborativam juris verè præexistentis*; aliam *reparativam* juris amissi; aliam *noviter concessivam*, seu constitutivam juris solum præ-existentis *in factò*, seu putativè. Et confirmationi sic acceptæ meritò aptatur altera definitio, quam attulimus ex Barbofa n. 3005.

3008. Confirmationem porrò, in hoc postremo sensu, accipiunt sæpius Jurisconsulti, Cæsares, & plerumquè Pontifices, ut ait Gonzalez cit. n. 3. quamvis confirmationem *actus invalidi* vocet *impropiam*, quæ sit potius *nova concessio*, aut dispensatio; sed revera, etiam præservatio Beatissimæ Virginis Deiparæ dispensationem continet à communi lege, quin propterea dicatur *redempta solum impropiè*. Confirmationem verò, *in dicto secundo sensu* etiam accipi, utroque jure, constat: 1. ex L. *adoptio* 1. ff. de Adoptionibus relato n. 3006. cum seqq. L. *Qui in provincia* 57. §. *Divus*, ff. de Ritu nuptiarum ibi: *Divus Marcus, & Lucius Imperatores*, flavix Tertullæ, per Mensorem libertum ita rescripserunt, *Movemur, & temporis diuturnitate, quo ignara juris in matrimonio avunculi tui fuisti; & quod ab avia tua collocata es; & numero liberorum vestrorum. Idcircoque, cum hæc omnia in unum concurrant, confirmamus statum liberorum vestrorum, in eo matrimonio questorum, quod ante annos quadraginta contractum est, perinde, atque si legitime concepti fuissent.* Constat etiam ex jure Canonico; & 1. ex c. *quia diligentia*, relato supr. n. 3006. deinde ex c. *cum Monasterium* 13. de Elect. ubi. Cælestinus III. confirmavit postulationem alicujus in Abbatem Monasterii, quam admisit Episcopus, licet is, qui tunc postulatus fuerat, non fuerit professus, imò probabiliter nec Monachus, sed Eremicola.

3009. Nec obstant, quæ in contrarium assert Gonzalez in n. 3008. supr. Nam ad c. 2. de Elect. Resp. ibi non dici, quòd actus, solum validè celebratus, possit confirmari; sed tantum, quòd *osius Episcopus in Concil. Sardicensi dixerit, electum ad clamorem populi non debere confirmari per Superiorem*; quia actus celebratus invali-

Tom. II.

dè ob defectum potestatis, in illum celebrante, ab Episcopo, vel superiore, qui Papâ inferior est, confirmari non debet. In c. *cum terra* aliud non habetur, quam electionem debere esse, *in libertate eligentium*; nec valere consuetudinem contrariam, quin ulla fiat mentio *confirmationis*. In c. *cum super* 4. de Causa possess. solum habetur, quòd Innocentius electionem *circa duos factam à Canonicis de Bethlehem*, tanquam minus canonicè (consequenter, *nulliter*) factam, *noluerit*, non autem *non confirmare potuerit*. In c. *cum dilecta* 4. h. t. solum habetur, quòd *innovatio privilegij non inducat confirmationem juris in eo contenti*; id, quod verum est, *de mera innovatione instrumenti*, quo jus ante concessum continetur, ut dicemus, sed ex hoc non sequitur confirmari non posse jus, etiam *solo factò* præexistens, confirmatione noviter concessivâ *juris veri*, quod ante non *in re*, sed *sola existimatione*, redit quis, sibi competere. Ad c. *Exanimata* 7. h. t. Resp. verum esse, ibi haberi, quòd sententia, seu laudum, contra formam juris, vel compromissi latum, per arbitros (*licet per Papam confirmatum in forma communi*) non teneat; sed ex hoc solum inferri posse, quòd non omnis confirmatio aliquid novi juris tribuat, id, quod omnino conceditur in. seqq. non tamen, *nulla confirmatione constitui posse jus verum*, collatione nimirum novâ, quando in eo, cui confirmatio impenditur præextitit *solum factò, & putativè*; vel, verè quidem præextitit, sed amissum est; hoc enim ex nullo præmissorum jurium probatur.

Accedit, plures actus celebrari à subditis, qui *jure naturali validè* fiunt, sed *nulliter jure positivo*, defectu alicujus solennitatis, quâ non servatâ irritò celebrantur, esto ad valorem actus, jure naturali, aut gentium non requiratur; sic matrimonia *jure naturali* valida sunt mutuo consensu personarum habilium per verba, *de presenti*, vel signa sufficientia expresso *sine presentia Parochi, & testium*; quamvis irrita sint *jure novo* Tridentini; ubi publicatum est ejus decretum, irritans Matrimonia simpliciter *Clandestina*; id què non defectu illius solennitatis, nisi *jure positivo*; non autem *naturali*; vel

3010.

Ccccc 2

divi

divino introducta. Plura ejusmodi gesta accedente Superioris auctoritate valorem, concedente, passim in utroque jure reperire est.

ARTICULUS II.

Quotuplex sit confirmatio?

3011. **C**ommunis doctorina tradit, quòd confirmatio, quam Princeps sive Ecclesiasticus, sive secularis facit de aliquo, v.g. statuto, contractu, Judicis sententia, privilegio, vel jure, duplex sit; una, quæ dicitur *simplex*, nimirum *in forma communi*, & *ordinaria*, de qua gloss. in c. *si quis* 1. h. t. V. *Confirmationem*; & Partol. in L. *privilegia*, C. de Sacrosanct. Ecclesiis; altera, *specialis*, quæ etiam dicitur facta *ex certa scientia*; eò, quòd hæc contingat pensatis negotii circumstantiis, & expensis omnibus ejus qualitibus; illa verò, quando Superior nullà, vel saltem non speciali causæ cognitione præcedente confirmat actum, ab inferiore gestum, ut tradit Gonzalez in c. *Ex parte*. 2. h. t. n. 5. ubi ait: licet utraqùe confirmatio in eo conveniat, quòd per utramquè corroboretur actus; in eo tamen differant, quòd confirmatio *in forma communi* tantum corroboret, quod legitime actum est: confirmatio verò *ex certa scientia*, quod invalide gestum est. quamvis paulò ante n. 3. dixerit: confirmationis subiectum esse propriè actum *validum*, ex quo jus quæsitum jam est, his præmissis:

3012. Quæstio est, unde cognosci possit, confirmationem à Superiore datam esse *in forma communi*, vel *speciali*? Resp. ex Cardinal. Tuscho V. *Confirmatio*, conclus. 708. n. 10. Suarez de Legib. l. 8. c. 18. n. 7. & aliis, confirmationem semper censerì factam *in forma communi*, & *ordinaria*, quando datur simpliciter, nimirum sine ullo signo, vel clausula, indicante confirmantem apponere suam auctoritatem, *habis à sufficienti cognitione de re, quam confirmat; ejusquè defectu, à se Supplebili, se quo labore*; ubi verò ex rescripto confirmationis deprehenditur, quod confirmans sufficientem rei cognitionem habuerit, ritè perpensis omnibus, quæ necessaria sunt, ut res a confirmante,

majus robur, vel defectus, quo laborat, ablationem, atque adeò validitatem accipiat, censerì factam *in forma speciali*; ita Layman in c. 1. h. t. & alii communiter. Hinc communis sententia est, confirmationem esse datam *in forma speciali*, si confirmans in ipsis literis, seu rescripto confirmationis apponat clausulam *ex certa scientia*; nam eo ipso significare intendit, se cum plena causæ, seu facti cognitione, dispositionem, vel actum confirmasse.

Hoc ipsum explicat Clemens V. Constitutione suà in Concil. Viennensi, relata Clement. *uncia* de probat. ibi: *Literis nostris*, quibus nos Dignitates quaslibet, seu beneficia, collationi nostræ, vel Sedi Apostolicæ reservasse, aut resignationem beneficii alicujus recepisse, vel recipiendi potestatem alii commisisse, vel aliquem excommunicasse, seu suspendisse, seu aliquem Capellanum nostrum, vel familiarem fuisse, vel alia similia, *super quibus gratia, vel intentio nostra fundatur, fecisse narramus, censemus super sic narratis fidem plenariam adhibendam; Volentes ad præterita, & pendentia (etiam per appellationem) negotia, hoc extendi.* Ex hoc enim textu deducitur: verba literarum Apostolicarum, quibus Papa proprium factum narrat, plenè probare, si super illis gratia vel intentio ejus fundetur; sed quando in literis suis, seu rescripto confirmationis narrat, *se procedere ex certa scientia*, consequenter speciali consideratione negotii, de cujus confirmatione agitur, intentionem confirmandi, consequenter vim & robur ei, quod confirmat, tribuendi, fundat super certa ejus scientia; ergo.

Sed quæres, *an tunc solum* rectè concludamus, *confirmationem esse in forma speciali*; quando ei apponitur dicta clausula: *ex certa scientia*? Resp. negativè. Nam idem dicendum est 1. si Confirmationi *tenor dispositionis confirmate* inferatur; dubium enim eo casu non est, Confirmantem ejus scientiam habuisse; adeoque non obstante defectu aliquo (*à se sanabili, & sanari solito, nec afferente præjudicium tertio*) dispositionem illam, vel actum, firmare, aut etiam validare voluisse, juxta c. *Venerabilis* 8. h. t. ubi habetur, quòd, cum inter Regem Cypris,